

## In 1969 vlogen er iets meer ooievaars uit dan in 1968

Door H. L. Schuilenburg (RIVON)

Het voorjaar was buitengewoon guur en koud, stormachtig, met veel sneeuw en ijs. Einde maart lagen de Kop van Noord Holland en de noordelijke provincies nog onder het ijs. Op 24 maart meldde „De Telegraaf” dat duizenden Kieviten, lepelaars en zanglijsters op de Waddeneilanden in Friesland en Noord Holland waren omgekomen doordat de grond bevroren was en de vogels geen voer konden vinden. Op 21 maart vond de Rijkspolitie in Limburg vier dode kraanvogels en drie exemplaren die zó zwak waren, dat zij niet verder konden vliegen. Zelfs in april was het zeer slecht weer, want de heer H. Veld te Nijeveen meldde, dat op 19 april bij hem de eerste ooievaar aankwam, terwijl het acht graden vroom.

Hierdoor kwamen de ooievaars over het algemeen laat aan en, merkwaardig, de meeste vertrokken toch op de normale tijd. Slechts enkele bleven tot de tweede helft van september.

De negende april kwamen beide ooievaars tegelijk aan op het nest van de fam. Eijkelenboom te Oud-Alblas. Op 15 mei kwam een paartje aan te Oudega/Smallingerland, dat echter niet bleef.

Er zijn dit jaar ook jongen in gevangenschap geboren. Deze kunnen echter niet in het totaal aantal uitgevlogen jongen worden medegeteld, daar deze telling alleen de in het wild levende ooievaars betreft.

Er werden 19 nesten door paren bewoond (1968 = 19), waarvan 12 door broedparen (1968 = 10) en 7 door niet-broedparen (1968 = 9).

Voor zover bekend, werden er 36 eieren gelegd (1968 = 45), waarvan 1 ei verloren ging (1968 = 9). Uit de overgebleven eieren werden 35 jongen geboren (1969 = 36). Hiervan gingen er 4 verloren (1968 = 11), zodat 31 jonge ooievaars zijn uitgevlogen (1968 = 25), hetgeen een kleine vooruitgang betekent.

Het aantal uitgeworpen onbevuchte eieren bedroeg twee stuks, een in Friesland en een in Zuid-Holland.

Deze tabel geeft een overzicht van het aantal jongen per nest:

Nesten met 1 jonge ooievaar	=	—	—
Nesten met 2 jonge ooievaars	=	6	= 12
Nesten met 3 jonge ooievaars	=	5	= 15
Nesten met 4 jonge ooievaars	=	1	= 4

Totaal 31 jonge ooievaars.

*Tijdelijk door paren gebruikt werden de nesten van mevr. E. Kijlstra te Oudega/Smallingerland; K. Rumph Gzn te Kolderveen/Nijveveen; L. C. Binsbergen, idem en van H. Doedens te Roderwolde/Roden.*

*Nesten door solitair bewoond: K. Keulen, Annen/Anlo; Stegeman, Rouveen/Staphorst en te Giessenburg (Den Uil).*

*Nesten tijdelijk door solitair gebruikt: Bellingwolde, nest achter perceel 220; nest bij de Ned. Herv. Kerk te Roderwolde/Roden; nest van mej. G. G. Dinkla te Zuidlaren; E. Piest, Onnen/Steenwijkerwold; N. A. Cornelissen te Kedichem en bij pastoor A. Rovers te Waspik.*

*Nesten waarom gevocht is: Geref. Kerk te Onnen/Haren; gemeentenest te Annen/Anlo; Mudde te Sliedrecht; Hofhuis te Lekkerkerk en te Giessenburg.*

*Nieuwe en vernieuwde nesten: Friesland: Oudega/Smallingerland (door Dorpsbelang, Vogelwacht en brandweer); Drente: Borger, Kolderveen/Nijveveen (Rumph), Kink, eveneens Kolderveen/Nijveveen Roderwolde/Roden; L. C. Binsbergen, eveneens te Kolderveen/Nijveveen en mevr. Hana te Drouwen (alle door „Vogelbescherming”); Gelderland: te Renoy/Beesd en te Kedichem („Vogelbescherming”); Utrecht: te Spengen/Kockengen („Vogelbescherming”); Z. Holland: Oudewater, Warmond en te Bergambacht, Alphen a/d Rijn (alle eveneens door „Vogelbescherming”); N. Brabant: Raamsdonksveer/Raamsdonk te te Dussen (beide door „Vogelbescherming”).*

In totaal staan nu 194 ooievaarsnesten ter beschikking van de Nederlandse ooievaars.

*Verongelukte Ooievaars: Groningen: Onnen/Haren, Ger. Kerk. Een pasgeboren jong dood onder het nest gevonden. Drente: Van het nest van J. Torrenbos te Eexterzandvoort/Anlo, werd het mannetje door een auto overreden en gedood op 9/7; 20/6 werd jonge ooievaar dood onder ditzelfde nest gevonden. Gelderland: G. H. Luchtenbelt, Wapenveld/Heerde, deelde mede, dat een 14 dagen oud jong dood in de dakgoot gevonden werd. Z. Holland: Te Oudewater werd een jonge ooievaar, begin juni, in totaal vergane staat uit het nest geworpen.*

*Vergiftigingen van weilanden en sloten: Drente: K. Rumph te Kolderveen/Nijveveen, meldt, dat er sloten vergiftigd worden door bespuiting tegen onkruid. L. C. Binsbergen, Kolderveen/Nijveveen meldt, dat door bespuiting de slootkanten er erbarmelijk uitzien. Volgens berichten is er geen leven meer te bespeuren in de verschillende watertjes. N. Brabant: A. Saakes, Eethen deelt mede, dat door bespuitingen van boomgaarden en yeldgewassen voedselgebied verloren is gegaan.*



Ooievaars op het kasteel-raadhuis te Dussen/NB, 27 juni 1969 / Foto J. Ottens, Rotterdams Parool

*Ruilverkavelingen en ontwateringen; verloren gaan van voedselgebieden.*  
 Groningen: De rayoncommandant van de Rijkspolitie te Vrieschelo meldt dat in de laatste jaren veel ontwateringen en ruilverkavelingen zijn uitgevoerd, waardoor het nest van G. Jipping te Bellingwolde, dat altijd bewoond werd, nu leeg blijft. Drente: R. v. Gerner, Buinen/Borger: Vóór zeven jaar is hier de ruilverkaveling begonnen en nu gereed. Ontwatering is verbeterd, maar men hoort geen kikkers meer. B. Ensing te Bronnigerveen/Borger deelt hetzelfde mede. Mevr. H. Scheper, Exloo/Odoorn, meldt dat door de ruilverkavelingen het waterpeil in de sloten is gedaald, hetgeen waarschijnlijk de oorzaak is, dat er geen kikkers meer zijn.

Volgt nu per provincie een overzicht van de verschillende gebeurtenissen op de nesten en andere bijzonderheden.

Groningen. De heer v. d. Waals deelt mede, dat te Haermolen/Haren, de omstandigheden niet gewijzigd zijn en de autosnelweg door de Vallei,

aan de zoom waarvan het ooievaarsnest staat, in december 1968 in gebruik is genomen. Dit houdt in, dat de sloten nog steeds vergiftigd zijn.

Mevr. Renkema te Doezum/Grootegast deelt mede, dat 13/5 2 ooievaars op het nest zijn geweest. Een exemplaar is direct vertrokken, het tweede twee dagen later.

Op het nest van G. Jipping te Bellingwolde was eind mei/begin juni, gedurende 3 dagen een exemplaar aanwezig. (meded. rayoncommandant Rijks-politie). W. Vrieling te Onnen/Haren deelt mede, dat een dood jong naast de kerk gevonden is, dat pas geboren was.

Friesland. Mevr. E. Kijlstra te Oudega/Smallingerland vertelt: 6/5 verscheen de 1ste ooievaar 's middags en direct daarna twee tegelijk, waarna alle drie vertrokken. Zo nu en dan komt er weer een exemplaar op het nest. Op 15/5 zagen wij ineens twee ex. tegelijk op het nest staan klepperen. Zij gingen samen aan het nest bouwen. Het ene ogenblik waren ze druk bezig met het nest, even later wilden ze niet meer in elkanders nabijheid zijn. Dan waren ze plotseling een paar weken weg, maar plotseling stond er weer een op het nest, druk klepperend. Soms waren er weer twee, totdat ze na 29/5 niet meer zijn gezien. Dit speelde zich ook af in 1968. Een redelijke verklaring voor dit vreemde gedrag is niet te geven.

De heer J. M. Minnega, Westergeest/Kollumerland, deelt mede, dat begin augustus een ooievaar in het dorp is gezien. Hij heeft deze zomer drie kikkers gezien en ook in de omgeving van het dorp schijnt de kikkerstand weer toe te nemen. Het water in de polders is minder verontreinigd dan vroeger. De Leeuwarder Courant van 22/8 (toegezonden door de heer E. Kijlstra te Oranjewoud) vertelt het volgende verhaaltje:

Gisteren maakte het jongste lid van de vogelfamilie voor het eerst een vlucht van het nest af. Beide andere jongen hadden al eerder gevlogen en rondgestapt in de weilanden om de boerderij. De „jongste” kwam bij zijn pogingen het nest na zijn uitstapje te bereiken wel vier meter te hoog binnen, slaagde er niet in op het paalnest te landen en maakte nog even een rondje om de boerderij. Opvallend was, dat dit jong bij de landing op het nest naar de inzichten van een zusje of broertje blijkbaar niet goed landde. Het redde de kleinste van een slechte daling, door al vliegend, deze met een vleugel te ondersteunen, onder tegen een vleugel van de onbeholpen vlieger aan. Het was niet een toevalligheid, maar opzettelijk, want het wat oudere en al wat meer vliegervaring hebbende jong vloog op de beginneling toe en ging hulp bieden. Overigens vertrouwden de ouders hun twee „oudste” nog niet helemaal. Een van de jongen vloog namelijk deze week over Rijksweg 43 (zo'n honderd meter van de gastvrije boerderij) heen en ging kennelijk buiten zijn — of haar — bevoegdheid, want een van de ouders haalde de wegloper onmiddellijk op en geleide deze naar het nest. Dit gebeuren speelde zich af bij D. Maat te Luxwoude.

Het Landbouw- en Coöperatiecentrum „Oranjewoud/Heerenveen deelt mede, dat voor het eerst geen enkele ooievaar het nest heeft bezocht. De heer

Sminia te Rijperkerk/Tietjerksteradeel, meldt, dat hij de kikkers ook niet meer hoort.

Het nest van de heer J. S. Jelsma te Lippenhuizen/Opsterland, is door storm vernield en wordt niet meer opgebouwd.

Drente. De heer H. J. Vroege te Nijeveen deelt mede, dat het door „Vogelbescherming” gebouwde nest bewoond is door een vermoedelijk niet geslachtsrijp paartje. Men meent wel op 6/6 paring gezien te hebben. Deze ex. zijn ook meermalen gezien op het vernieuwde nest van de heer Rumph, terwijl het waarschijnlijk hetzelfde paar is, dat ernstige pogingen deed te nestelen op het paalnest bij Rodermond/Onna.

De heer L. C. Binsbergen, Kolderbeen/Nijeveen: Er is een nieuw nest op het wiel gemaakt en ook de paal is vernieuwd. Vóór 30/5 was er af en toe een exemplaar. Op 30/5 kwam een 2de exemplaar erbij. Daarna af en toe of meer dagen afwezig. Weinig klepperen en weinig paren.

De televisie vermeldde en liet zien op 15/7 in het journaal dat op het nest van J. Torenbos te Eexterzandvoort/Anlo, waar het mannetje gedood was, de jongen door mensen werden gevoerd, door een lange stok waaraan een blik bevestigd was. Men keerde telkens dit blik om boven het nest. Er waren vier jongen, waarvan 20/6 een exemplaar dood onder het nest werd gevonden. De jongen werden gevoerd met vleesafval van de Udema-fabriek. Een unieke gebeurtenis.

R. van Gerner, Buinen/Borger meldt: 3/6 een exemplaar op het nest. Klepperde en begon de takken te ordenen, maar verdween weer spoedig. De vogel wordt hier en daar nog gezien. Er hebben veel ruilverkavelingen plaats gevonden; de sloten zijn droog en de gehele zomer zijn hier geen kikkers gehoord. De heer K. Keulen, Annen/Anlo meldt: 23/4 een exemplaar. Er kwam geen tweede. Nest werd alleen gebruikt voor nachtverblijf. Voedselgebied wordt beter. Er komen ook weer kikkers voor.

Mevr. F. A. Klok-Veldman, Zuidlaren, meldde, dat er nu en dan een ooievaar was. Op het nest te Roderwolde/Roden is een paar uur een exemplaar geweest. Op het nest van mej. G. G. Dinkla te Zuidlaren kwam op 10 mei een exemplaar dat enige tijd bleef. Nadien is in de maanden mei en juni 7 à 8 maal een exemplaar op het nest geweest.

K. Rumph te Kolderveen/Nijeveen schrijft, dat begin mei twee ex. op het nest kwamen, die na 4 dagen verdwenen. Enige malen zijn ze nog terug geweest en ze bleven ook wel eens een nacht op het nest.

De heer J. Meegen te Zwinderen/Oosterhesselen deelt mede, dat de heer Meilink te Dalen op 19 mei aan de autosnelweg Holsloot-Zwinderen een ooievaarspaar zag waarvan 1 exemplaar de staart miste.

Overijssel: G. Stegeman te Rouveen/Staphorst meldde alsnog, dat op 4/7-1968 het nest onverwachts bezet werd door een paartje, dat tot eind augustus bleef. Er werd niet gebroed. Het werd tijdelijk bewoond. 27/7 circelden 14 ooievaars om het nest en op 30/7 deden dit 8 ooievaars.

Op het nest van G. J. Last te Grafhorst/IJsselmuiden, waren op 20-11-1968 twee ooievaars nog op het nest terwijl het 7 graden vroom. De brandweer,

personeel van gemeentewerken te Kampen en IJsselmuiden, Staatsbosbeheer en „Vogelbescherming”, alsmede de heer Koridon hebben getracht de vogels onder een net te vangen toen het donker was, om ze voor sterven te behoeden. De poging mislukte, daar een exemplaar in het donker verdween. (meded. S. Haverkamp).

Het Nieuw Utrechts Dagblad van 7-12-1968 meldde: Een reddingsploeg van 8 man is er in geslaagd beide exemplaren, een oud en een jong, te vangen. Zij zijn ondergebracht in een vogelfarm in Noord Brabant en worden in het voorjaar weer bij hun oude nest in vrijheid gesteld. Het 70-jarige echtpaar Penninkhof heeft de afgelopen weken de vogels gevoerd door vis bij het nest neer te leggen. G. J. ter Mors, Usselo/Enschede deelt mede, dat 1 exemplaar enkele dagen in de omgeving heeft gezworven maar niet op het nest is geweest. Het wordt nu gebruikt door kleine vogels.

H. Boverhof te Onna/Steenwijkerwold vertelt dat 5/4 de eerste en 14/5 de tweede ooievaar aankwam. Eerst was alles goed maar plotseling hield het broeden op. Er zijn geen eieren of lege doppen gezien.

Notaris Kruizinga te Vriezenveen, heeft om het nest aantrekkelijker te maken voor de ooievaars, een vijver om het nest laten graven.

Bij de heer E. van Piest is zeven maal een exemplaar op het nest geweest.

Gelderland. Bij G. H. Luchtenbelt te Wapenveld/Heerde, arriveerde 4/5 het mannetje en 5/5 het vrouwtje. Dit laatste was geringd en niet eerder daar op het nest geweest. Met broeden werd op 15/5 begonnen. Zo nu en dan komen twee vreemde ooievaars even kijken, zonder dat het tot vechten komt. Zij vliegen altijd richting z.w. terug.

Het nest van de heer R. C. Berends te Nijbroek/Voorst is door verkoop van het terrein nu eigendom van de heer M. Veldhuis.

Voor het tweede achtereenvolgende jaar was bij de heer Schrijver te Terwolde/Voorst een paartje, dat wel steeds paarde, maar niet tot broeden kwam.

Utrecht. Dr. E. B. J. Postma, Breukelen, meldt: Vijvers en sloten op en rondom Nijenrode maken wat plantengroei en visstand aangaat een gezonde indruk. Kikkers komen gedurende de laatste vijf jaar echter vrijwel niet meer voor, ofschoon we zelfs tot 1960 toe in de zomer bijna niet konden slapen van het gekwaak.

Zuid Holland. Bij Mudde, Sliedrecht, kwam een exemplaar op 9/4 aan. Dit trok na enige uren verder. 27/4 arriveerde wéér een exemplaar dat bleef. 4/5 kwamen twee exemplaren op het nest, terwijl de eerstaangekomene er op zat. Na een kort gevecht tussen de twee laatst aangekomen ooievaars bleef een exemplaar achter en werd er meteen gejaagd.

De heer Hofhuis te Lekkerkerk meldt: Tussen 6/4 en 11/4 regelmatig een exemplaar op het nest, dat óók in Kinderdijk werd gesignaleerd. Na 11/4, vermoedelijk tengevolge van de koudegolf, verdwenen. 20/4 twee ex. boven

Lekkerkerk. Vanaf 3/5 weer een ex. in de omgeving, dat afwisselend ons nest en blijkbaar ook andere nesten bezoekt, o.a. te Kinderdijk. Vanaf 8/5 brengt een ex. de nacht op ons nest door. 15/5 is de ooievaar gaan slepen. Dit is doorgégaan tot 23/5. Toen is een groter exemplaar gekomen. Er werd gevochten. Het grote exemplaar won. Na een gezamenlijke wandeling in de polder verdwenen beide. Het grote exemplaar heeft zich op Kinderdijk teruggetrokken. Vermoedelijk is 24/5 het tweede exemplaar te Kinderdijk aangekomen. Na 24/5 zitten de Kinderdijksche exemplaren regelmatig op ons nest, meestal om een andere ooievaar te beletten hiervan bezit te nemen.

G. den Uil/H. v. d. Wolf melden betreffende het nest te Giessendam: Na aankomst van de ooievaar op 22/4 was hij soms enkele dagen niet te vinden. 11/5 vechten twee ex. om het nest; een exemplaar blijft in bezit. 18/5 drie exemplaren vechten om het nest. Weer blijft een ex. in het bezit. Einde mei vechten vier exemplaren om het nest en weer blijft er een ex. in het

**Ooievaars op het kasteel-raadhuis te Dussen/NB, 27 juni 1969 /Foto J. Ottens, Rotterdams Parool**



bezit, twee ex. worden regelmatig gezien in de zuidelijke polder van Giesenburg. 6/7 vlogen zij nog boven de Giessen en 21/7 vlogen er 2 exemplaren over in de gemeente Hardinxveld/Giessendam, een ex. zwerft hier steeds rond, dat voor het eerst op 12/5 werd gezien en het laatst op 31/7. Het nest van N. A. Cornelissen te Kedichem werd op 6/5, 13/5, 14/5, 15/5 en 18/5 bezocht door een exemplaar dat telkens ongeveer een half uur op het nest bleef.

De heer H. J. Bos te Delft, meldde dat half april een exemplaar gesignaleerd is in de in aanbouw zijnde Wijk Buitenhof (zuid-west-Delft) dat na enige tijd richting 's Gravenhage vertrok.

Mevr. A. A. Gort-van der Linden en de Fam. Stam te Kinderdijk melden, dat voor het eerst in 23 jaar geen jongen zijn uitgevlogen. Het mannetje is waarschijnlijk te laat gekomen, n.l. 23/5. De eerste vogel kwam 6/4, legde direct een ei en gooide dit uit het nest; 10/4 vertrok dit exemplaar en 24/4 kwam er weer een op het nest, dat 25/4 weer vertrok; 3/5 kwam er weer een exemplaar bij dat bleef.

Mej. E. Romeijn te Molenaarsgraaf meldt dat het ooievaarsnest ter plaatse dit jaar voor het eerst onbewoond is gebleven.

Noord Brabant. Op 9/6-1968 werden drie ooievaars gezien in het beekdalgebied van de Astense Aa (een bezit van de Stichting Brabants Landschap) door Bergers, Geeren en Strijbosch (meded. van C. Cortooms, Hofstraat 3, Asten).

Pastoor J. v. d. Heyden te Hank/Dussen schrijft: Op een boerderij „De Oude Pannenhoeft" tussen Dussen en Hank, is een ooievaarspaar bezig een nest te bouwen op een schoorsteen van het huis. Dit is voor de bewoners erg lastig, waardoor deze nestbouw niet door zal kunnen gaan. Zij hebben er geen bezwaar tegen wanneer een paalnest op 't erf wordt gebouwd. Misschien iets voor het volgend jaar?

De heer H. ten Horn te Raamskonksveer meldt dat het nest enige malen een half uur door een solitair bezet is geweest. De vogel verdween steeds in nw-richting, zodat vermoed wordt dat dit exemplaar afkomstig is van het nest te Hank/Dussen. F. M. Blom, Raamsdonk deelt mede, dat twee exemplaren steeds rondvliegen, maar niet op het nest komen. Honderd meter verderop maakten zij een nest op een schoorsteen, dat door de gemeente is verwijderd. Sinds eind juli zijn zij geland op de schoorsteen van het 1 km verder gelegen Zusterhuis/Klooster in Raamsdonk. Waarschijnlijk twee jonge, niet geslachtsrijpe vogels.

Ook dit jaar werd bij nestrestauratie of nieuwbouw medewerking verleend door verschillende brandweerkorpsen, verenigingen en particulieren. Aan al die vrijwillige medewerkers gaarne een woord van dank voor al hun moeiten en zorgen om goede nestgelegenheid voor onze ooievaars te bouwen en in stand te houden. Dank ook aan de nesteigenaren, burgemeesters, rijks- en gemeentepolitieambtenaren en de talrijke particulieren, die vaak uitgebreide berichten zonden en in totaal 43 krantenartikelen over



TABEL I

Jaar	Aantal jonge ooievaars per provincie 1939-1969											Totaal aantal jongen	Aantal door paren bewoonde nesten	Gemiddeld aantal jongen per bewoond nest
	Groningen	Friesland	Drente	Overijssel	Gelderland	Utrecht	N. Holland	Z. Holland	Zeeland	N. Brabant	Limburg			
1939	98	168	185	85	99	29	6	64	—	89	—	823	316	2,60
1950	42	30	42	24	14	10	—	14	—	21	—	197	83	2,32
1955	8	9	26	17	11	3	—	10	—	10	—	94	57	1,65
1956	11	13	27	14	8	—	—	8	—	14	—	95	65	1,64
1957	11	18	31	15	14	12	—	18	—	24	—	143	73	2,—
1958	5	11	29	17	12	6	—	10	—	21	—	111	56	2,—
1959	9	5	36	14	11	7	—	12	—	20	—	114	50	2,28
1960	2	8	11	4	3	—	—	14	—	9	—	51	48	1,06
1961	9	7	12	7	2	—	—	11	—	27	—	85	46	1,87
1962	7	11	18	16	3	6	—	13	—	31	—	107	50	2,01
1963	2	8	10	3	—	5	—	12	—	15	—	55	33	1,60
1964	3	11	10	7	—	—	—	11	—	18	—	60	29	2,07
1965	4	11	5	6	—	—	—	13	—	11	—	45	32	1,40
1966	—	5	9	—	2	—	—	10	—	16	—	42	28	1,50
1967	1	2	2	2	1	—	—	12	—	9	—	29	19	1,53
1968	—	—	5	3	2	—	—	8	—	7	—	25	19	1,31
1969	—	3	5	3	2	—	—	10	—	8	—	31	19	1,55

OVERZICHT VAN DE DOOR PAREN BEWOONDE NESTEN  
EN AANTALLEN UITGEVLOGEN JONGEN:

Groningen: Geref. Kerk, v. d. Walle, Onnen/Haren	—	—
Friesland: D. Maat, Luxwoude/Opsterland	3	3
Drente: H. Veld Jzn., Nijeveen	2	
H. Vink/H. J. Vroege, Kolderveen/Nijeveen	—	
J. Torenbos, Eexterzandvoort/Anlo	3	
	—	5
Overijssel: J. Boverhof/L. Prikken, Onna/Steenwijkerwold	—	—
G. J. Last, Grafhorst/IJsselmuiden	3	3
Gelderland: G. H. Luchtenbelt, Wapenveld/Heerde	2	
R. Schrijver, Terwolde/Voorst	—	2
Zuid-Holland: Fam. Eijkelenboom, Oud-Alblas	3	
Oudewater, Thaliatheater	2	
Leerdam, Gemeentehuis	3	
Mudde, Sliedrecht	2	
Mevr. A. Gort/Fam. Stam, Kinderdijk	—	
Ameide, Gemeentehuis	—	10
N. Brabant: Mej. S. R. Hermanides, Drongelen/Eethen	2	
Pastoor J. v. d. Heyden, Hank/Dussen	4	
Kasteel/Raadhuis, Dussen	2	
M. Braams, Dussen	—	8
	Totaal	31

de ooievaars in Nederland verzamelden. De heer C. van Doorn, van Diergaarde Blijdorp te Rotterdam, stelde enige prachtige ooievaarsopnamen ter beschikking van het fotoarchief van het Rivon.

En tenslotte een woord van warme dank aan de Nederlandsche Vereniging tot Bescherming van Vogels, die door de heer Petter, zoveel heeft bijgedragen, dat tal van ooievaarsnesten gerestaureerd werden en vele nieuwe nesten werden bijgebouwd. Het onderzoek wordt voortgezet door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, in welk instituut het RIVON is opgenomen. Men hoopt ook in 1970 weer op aller medewerking te mogen rekenen.